

Мартін Бронєвський

Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії.

Мартін Бронєвський (також *Мартин Броньовський*,^[1] *Марцін Броньовський* і *Мартін Броніовський* з *Бездзедза*) (пол. *Marcin Broniewski (Broniowski)*, лат. *Martinus Bronovius de Biezdzedea*; перша половина XVI ст. — до 31 березня 1593^[2]) — дипломат Королівства Польського, державний діяч, історик, картограф, письменник і хронікер. Внук війта Потелича — теж *Мартина Броньовського*.

Зміст

Біографія

- Доробок
- Вибрані праці
- Редагування

Примітки

Джерела

Мартін Бронєвський

Народився	16 століття <div> <div> <div></div> <div>Трансільванія,</div> <div>Трансільванське князівство</div> </div> </div>
Помер	17 століття <div> <div> <div></div> <div></div> </div> </div>
Громадянство	 Річ Посполита (<i>підданство</i>)
Діяльність	письменник, дипломат, картограф
Знання мов	польська
Посада	королевський секретар
Рід	Q63531651?

Герб Тарнава

Біографія

Представник шляхетського роду герба Тарнава з *Семиграддя*. В «Енциклопедії Українознавста» стверджували, що він — українець.^[1] Дідичне село тепер має назву Bieździedza, знаходиться у *гміні Колачице Ясельського повіту Підкарпатського воєводства*.

Його дід *Мартин* (*Марцін*) — *бургграф* Кракова, Лицар Гробу Христового в Єрусалимі, був також війтом Потелича, любачівським старостою. Батько — невідомо, хто з синів діда: *Мартин* — писар львівський генеральний та у *Барський замок*, чи *Станіслав* — перемиський хорунжий, який успадкував війтівство у *Потеличу*. *Собещанський* стверджував, що *Станіслав* — батько *Мартина*, але не наводив джерел. *Ештрайхер* теж без вагомих підстав стверджував, що королівський секретар *М. Бронєвський* у 1547 році був послом сейму.

В юності жив при дворі короля *Сигізмунда II Августа*. Отримав гарну освіту. Прихильник католицького табору, був у числі підписантів в 1573 р. проти *Варшавської конфедерації*. З 1577 р. виконував функції королівського секретаря *Стефана Баторія* (отримати посаду допомогли *Ян Саріуш Замоїнський*, *Миколай Мелецький*, *краківський біскуп Пйотр Мишковський*), який зробив його *підчашим перемиським* і старостою *медицьким*. Обирався послом на коронні сейми в 1580, 1590 і 1591 рр.

Під час *Лівонської війни* з *Іваном Грозним* у квітні 1578 р. був відправлений посланником до кримського хана *Мехмеда II Герєя*. В *Криму* пробув 9 місяців і вніс значний внесок в укладення мирного договору ханства з *Річчю Посполитою*. Через рік, теж як посол від *Стефана Баторія*, знову

побував у Кримському ханстві. У 1580 р. повернувся до Польщі і наступні роки служив при королівському дворі.

На з'їзді шляхти у Львові 7 січня 1587 року Юрій, Миколай, Христофор Броневські скаржились самі та від імені їх брата Мартина, що любачівський староста Ян Плаза відібрав у них дідичне війтівство у Потеличу, надане діду королем Яном Ольбрахтом. На сторону Броньовських стали Ян Саріуш Замоїський, князь Острозький, Ян Димітр Соліковський

Восени 1590 року напав на Фаміличі — маєток луцького православного єпископа Кирила (Терлецького) з невідомих (ймовірно, маєткових) причин.^[2]

Доробок

За результатами перебування в Криму склав опис відвіданого ним краю, доповнивши його деякими подробицями після другого перебування в Криму.

Твір цей було надруковано латинською мовою вперше в 1595 р. у Кельні, під заголовком: «*Tartariae descriptio*» («Опис Татарії (Тартарії)»), який вважається першим для того періоду часу описом Криму і інформацією про його жителів в Європі. Чудовий твір цей ґрунтовною розповіддю про все ним побачене й почуте. При всій тій скритності, якою захищали себе в той час не одні татари, гідне подиву, як Броневський дізнався навіть те дещо, яке він представив у донесенні своєму королю. Другим виданням вийшло в Лейдені в 1630 р., у відомому збірнику знаменитого друкаря Ельзевіра, під назвою: *Russia seu Moscovia, itemque Tartaria*.

Складені ним карти північного узбережжя Чорного моря, також були унікальними для того часу і до цих пір вважаються чудовою спадщиною польської картографії.^[3]

Згодом «Опис Тартарії» кілька разів передруковувався і перекладався на різні мови.

Мав великі знання, допитливість, і тому його «Опис» є одним з найкращих джерел для історії Криму і кримських татар.

Вибрані праці

- *Tartariæ Descriptio... Cum Tabula Geographica Eiusdem Chersonesus Tauricæ. Item, Transsylvaniae, Ac Moldaviae, Aliarumque Vicinarum Regionum Succincta Descriptio Georgii a Reichersdorff... Preterea, Georgii Werneri de Admirandis Hungariæ Aquis Hypomnematium, Addita Tabella Lacus Mirabilis Ad Cirknitz.*
- *Pogrom Tatarow Pzez... Hetmána Koronnego Stánisláwá Zołkiewskiego... W Wołoskiej Ziemi, 6 Octobris, W Roku 1620. Przy Tym Ordynek Wyprawy Tátárskiej Ná Woynę... Y Zás Edykt Kozakow Nizwych.*

Редагування

- *M. Bucella Epistola... Georgii Chiacor... de morbo et obitu... Stephani regis.* — Koloszwär, 1587.

Примітки

1. Картографія // Енциклопедія українознавства / Наукове товариство імені Шевченка. — Париж, 1955—2003. — Т. 3. — С. 978.

2. *Chodyncki K.* Broniewski (Broniowski) Marcin... — S. 462.

3. Останній раз ці карти було надруковано в 1963 році.

Джерела

- Картографія // *Енциклопедія українознавства / Наукове товариство імені Шевченка.* — Париж, 1955—2003. — Т. 3. — С. 978.
- *М. Бронєвський. Опис Татарії* (<http://www.vostlit.info/Texts/Dokumenty/Krym/XVI/Bronevskij/frametext.htm>).
- *Chodyncki k.* Broniewski (Broniowski) Marcin, h. Tarnawa (†ok. 1593) // *Polski Słownik Biograficzny.* — Kraków: Polska Akademia Umiejętności — Skład Główny w Księgarniach Gebethnera i Wolffa, 1936. — Т. 2. — S. 461—462; Reprint. Kraków : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1989. — ISBN 8304032910).
- *Instrukcja Stefana Batorego dot. poselstwa do cara perekopskiego (12 września 1578, Lwów* — wyd. I. Polkowski «Sprawy wojenne króla Stefana Batorego. Dyjaryjusze, relacje, listy i akta z lat 1576—1586», Kraków 1887 // *Acta Historica Res Gestas Poloniae Illustrantia.* — Т. 11.
- *Wielka Ilustrowana Encyklopedia Powszechna.* — Kraków : wyd. Gutenberg, 1929. — Т. 2. (reprint — Warszawa : Gutenberg-Print, 1994. — ISBN 83-86381-02-7.).

Отримано з https://uk.wikipedia.org/w/index.php?title=Мартин_Бронєвський&oldid=27065888

Цю сторінку востаннє відредаговано о 21:06, 20 січня 2020.

Текст доступний на умовах ліцензії [Creative Commons Attribution-ShareAlike](#); також можуть діяти додаткові умови. Детальніше див. [Умови використання](#).